

СТАНОВИЩЕ

от проф. Димитър Танев Кайков, дн
за дисертационен труд за придобиване на научната степен
„Доктор на науките”

Тема на дисертационния труд: „Синхронно плуване – иновация в
управлението на педагогическия процес”

Автор на дисертационния труд: доц. Бистра Георгиева Димитрова, д-р

Дисертационният труд на тема: „Синхронно плуване – иновация в управлението на педагогическия процес“ е оформен в обем от 279 страници, съдържа 27 таблици, 12 фигури, 14 диаграми, 21 схеми, 17 графични полигони, 10 графики, библиографска справка от 535 източника, от които 165 на кирилица, 359 на латиница и 11 от интернет. Дисертацията е структурирана в четири глави.

Положителна оценка заслужава първата глава на дисертацията „Теоретико-методологични аспекти на проблема”, в която са анализирани два взаимно свързани проблема – „Управление на системата синхронно плуване като теоретичен и образователен продукт“ и „Проблеми на управлението в синхронното плуване като двигателен продукт“. По първия проблем са разгледани различните теоретични постановки на управлението и неговите компоненти, необходимостта от създаването на системи за контрол и оценка в образователните модели и специфичните особености на двигателната и социална система синхронно плуване. Вторият проблем включва определяне влиянието на политиките върху образователния продукт на синхронно плуване, интердисциплинарният подход в управлението на педагогическия процес по създаване на композиции по синхронно плуване и спецификата в проявлението на двигателните качества в синхронното плуване. В процеса на разработването на теоретико-методологичните основи на проблема са анализирани много голям брой автори и много добре са онагледени с таблици, схеми, графични полигони, диаграми и фигури.

Положителна оценка заслужава и втората глава на дисертацията „Обща и специализирана методология на докторския труд”. Подробно е определена работната хипотеза. Представена е основната методологична концепция, свързана с въвеждане на комбинирано педагогическо въздействие като нов подход за управление. Целта е дефинирана правилно.

За нейното постигане са поставени четири основни задачи, които много подробно са структурирани. Предметът е формулиран ясно. Посочени са показатели, детерминиращи до голяма степен ефективността на управлението на системата синхронно плуване. Обектът на научното изследване е добре определен. Приложена е комплексна методика. Изследвани са общо 529 български и чуждестранни синхронистки и 67 съдии. Проведени са 2111 тестови изпитания, обхващащи 111 параметри от техническата, функционалната и образователна подготовка на системата синхронно плуване. Проведени са 3 предварителни и 3 основни експеримента. Резултатите от изследванията са обработени с надеждни математико-статистически методи. Изследването е осъществено в четири етапа от януари 1993 г. до април 2017 г. при много добра организация.

Положителна оценка заслужава и третата глава на дисертационния труд „Теоретични, научно-приложни и методични аспекти на системата синхронно плуване“, където се обобщава опита от управлението на обучение във водна среда и се представя теоретично моделиране на обучението по синхронно плуване. Представени са индивидуални и колективни оценки за обективно управление на обучението по синхронно плуване. Разработени са модели за управление на ефективността на плувната техника, доказана е ефективността на специализиран инструментариум за контрол и оценка в образователната система и са посочени специфичните аспекти на управлението в процеса на обучение по синхронно плуване. Създадени са програми и методически инструменти за обучение и образование на специализирани кадри по синхронно плуване. Направена е квалификационна структура на специализирани методи за обучение в синхронно плуване на суша и във водна среда. Изработен е научно-приложен модел за обучение по синхронно плуване в системата на средното образование. Разработени са и са приложени в практиката модели за управление на специализираната техника в обучението и са приложени индивидуални и колективни оценки за управление във волна програма по синхронно плуване. Разработени са нормативни инструменти за ефективно управление на педагогическия процес в системата синхронно плуване. Индивидуализацията при оценяването на прецизността се е повишила четири пъти, в резултат на прилагане на системата за квадранти, при което математическите знаци и стойности са приведени в словесни оценки.

Анализирани са показателите за механичната или двигателната рентабилност, посредством които се оценява ускорението, траекторията и амплитудата на загребването. Чрез коефициента на енергетичната рентабилност се оценява площта на съпротивление, разхлабване на мускулатурата при пренасяне над водата, двигателната ефективност и нарушеното равновесие. В резултат от проведения лабораторен експеримент с тест „Еврофит“ на специализиран контингент е измерена мощността и пулсовата честота и са установени диапазони на мощността, което позволява обвързване височината на изпълнение във волните композиции със словесните оценки в правилника на ФИНА.

Създаден е съвременен инструментариум за когнитивен контрол, активен на дистанционната платформа по специалност синхронно плуване за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, който съдържа над 500 елементи от фигури, базови позиции и преходи. Иновативният онлайн комплект от учебници, методически ръководства и тестови батерии за контрол на знанията е разработен на български и английски език. В съответствие на европейските изисквания към средното образование учебните планове и програми по физическо възпитание и спорт са обогатени с нови спортни дисциплини. Разработено е методическо указание по синхронно плуване за учители в средното училище, което се ползва от студенти в НСА и от други висши училища.

Доц. Димитрова в своята професионална дейност в България и в чужбина е създала и внедрила в практиката нови интерактивните методи на обучение. Представени са 5 специализирани метода, които са ефективни.

Анализирането на индивидуалните и колективни оценки за обективно управление на специализираните техники във волните композиции служи като основа за изготвяне на техническата и тактическата схема при съставяне на композициите. Върху основата на изчислените коефициенти за механична и енергетична рентабилност информацията за индивидуалните възможности до голяма степен улеснява обучението. Преодоляват се съществени разлики в техническото ниво и се осигурява тактически баланс между компонентите трудност, изпълнение, синхронизация. На базата на анализа на резултати от лабораторни и теренни изследвания се доказва правата връзка между

функционалните възможности и високата оценка за техническо майсторство.

Разработени са нормативни инструменти за прогнозиране категорията на техническото изпълнение. Създадена е нормативна таблица, която има прогностичен характер.

В четвърта глава „Дефиниране на приносите в дисертационния труд“ се обсъждат и обобщават резултатите от изследването. Направено е заключение. Изведени са 6 основни извода. Посочени са 5 теоретични и 5 научно-приложни приноса и са направени 3 препоръки за практиката.

Дисертационният труд има определени научни приноси. Разработена е нова иновативна теоретична концепция, вследствие на което се усъвършенства системата на синхронното плуване. На базата на разработените принципи на система за контрол и оценка чрез квадранти за пръв път са дефинирани образователни и технически нива в управлението на системата синхронно плуване. Разкрити са взаимозависимости между категорията на композицията и индекса „високо изпълнение“, изискван от международния правилник на ФИНА. Изработени са и са адаптирани инструменти за ефективно управление. Утвърдени са системи за контрол и оценка и за прогнозиране категорията на изпълнение на волните композиции. Разработен е и е внедрен български образователен модел от прогимназиален етап на средното училище до ОКС „Доктор“ по синхронно плуване. Внедрена е в практиката дистанционна форма на обучение с пълен комплект електронни учебни помагала и тест за контрол на теоретичните знания на български и английски език. Усъвършенствано е управлението на специалност „Синхронно плуване“ в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ в НСА „В. Левски“. Анализирани са и са предложени интерактивни методи за обучение в педагогическата практика. Разработени са модели на индивидуални и колективни оценки на българските национални отбори в дисциплините соло, дует и ансамбъл и са създадени нормативни таблици за прогноза на категорията на изпълнение на композициите.

В дисертационния труд са допуснати отделни слабости, които не понижават неговото достойнство.

По темата на дисертацията са публикувани общо осем материала – две монографии, една студия и една статия в престижни издателства. Като електронни издания са публикувани един учебник по синхронно плуване,

едно ръководство, едно методическо указание и един електронен тест по синхронно плуване. На всички публикации доц. Димитрова е самостоятелен автор.

Авторефератът отразява основната част на дисертацията и отговаря на изискванията.

Доц. Димитрова е висококвалифициран специалист по синхронно плуване. Тя има основен принос за създаване на „Българска школа по синхронно плуване“ и е пряк участник в нейното разпространяване в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на доц. Бистра Георгиева Димитрова, доктор научната степен „Доктор на науките“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучение по физическо възпитание.

07.01.2018 г.

гр. София

Член на журито:.....

/проф. Д. Кайков, дн/